

ВСТУП

Дисципліна “Історія соціальної роботи” розрахована на студентів II курсу спеціальності “Соціальна робота” Миколаївського державного гуманітарного університету ім. Петра Могили та передбачає 14 лекційних і 14 семінарських (на 1 групу) аудиторних годин. Цей курс покликаний зробити значний внесок у формування загальноосвітнього рівня майбутніх фахівців, які залучені до загальнолюдських цінностей, сприймають ідеологію гуманізму і прагнуть самовдосконалення. Він передбачає також поглиблення спеціальної освіти фахівців у галузі соціальної роботи.

Соціальна робота у кожній країні тісно пов’язана з економічною, соціальною, політичною, демографічною ситуаціями, що склалися у певному суспільстві у той чи інший період його розвитку. Вона невіддільна від постатей державних, політичних, громадських діячів свого часу, партій та спільностей, що перебували при владі. Тому важливо, що нові для студентів факти, які стосуються суто соціальної роботи, накладаються на вже відомі їм події та постаті з історії України, всесвітньої історії, дають можливість виробити значно глибшу та об’єктивнішу оцінку цих подій. Цей курс якнайтісніше пов’язаний також з такими дисциплінами, як “Вступ до спеціальності”, “Соціальна робота”, “Соціологія”, “Соціальна педагогіка”, “Соціальна психологія”, “Українська та зарубіжна культура”, “Філософія”, “Правознавство”, “Соціальна статистика” та багатьма іншими.

Курс охоплює період становлення й розвитку різних форм соціальної роботи у нашій країні та за кордоном з найдавніших часів до сьогодення. Вивчення історії соціальної роботи дає можливість простежити розвиток громадської думки, ідеології стосовно соціальної допомоги й підтримки, що закладені в основу відповідних законодавчих актів кожної епохи і практичної діяльності кожних громади, уряду, голови держави. Лише знання цієї історії дає змогу зрозуміти логіку змін (інколи радикальних, наприклад, від знищення старезних родичів і “надлишкових дітей” до забезпечення їм повного утримання за рахунок держави; сприяння жебрацтву та покарання або знищення жебраків) у соціальній політиці держави стосовно соціально вразливих верств населення, оцінити ефективність різних підходів до підтримки нужденних, уникнути помилок, яких припустилися наші попередники, і таким чином обґрунтувати найраціональніші шляхи системи соціального захисту населення в Україні.

Основні освітньо-виховні завдання курсу полягають у тому, щоб:

- привести в цілісну систему знання окремих фактів, які стосуються історії соціальної роботи, одержані студентами під час вивчення

- інших предметів;
- сформуувати у студентів комплексне уявлення та критичне ставлення до досвіду різних країн у галузі соціальної допомоги та підтримки різних верств населення, який розглядається у нерозривному зв'язку з історичним минулим цих країн;
- розкрити зміст історичних моделей соціальної допомоги, які склалися у світі;
- ознайомити студентів з основними періодами й найважливішими датами в історії становлення й розвитку соціальної роботи у світі;
- дати уявлення студентам про своєрідність формування й розвитку соціальної допомоги населенню у нашій країні;
- ознайомити студентів з основними етапами розвитку соціальної роботи на Миколаївщині.

Курс з історії соціальної роботи виконує кілька соціально значущих функцій: пізнавальну, практичну, політичну, світоглядну, виховну. Методологічними підвалинами змісту курсу є цивілізаційний, культурологічний, стадіально-регіональний підходи. Принципами вивчення соціальних фактів є принципи історизму, об'єктивності, соціального підходу, альтернативності.

Студенти повинні:

- розуміти зміст основних понять курсу “Історія соціальної роботи” (“альтруїзм”, “гуманізм”, “благодійність”, “філантропія”, “милосердя”, соціальна допомога, соціальний захист, соціальне забезпечення тощо);
- знати характерні риси та особливості основних періодів, хронологію основних подій, видатних осіб в історії виникнення й розвитку різних форм соціальної допомоги населенню у нашій країні та за кордоном, вільно оперувати набутими історичними фактами;
- знати історію становлення й розвитку та сучасний стан соціальної роботи на Миколаївщині;
- виробити у себе критичне ставлення до історичного минулого та перспектив соціальної роботи, особливо її національних форм; вміти вести наукову дискусію, відстоювати та аргументувати свою точку зору на ту чи іншу проблему.

Враховуючи надто обмежену кількість годин, виділену на вивчення даної дисципліни, розроблений методичний посібник призначений полегшити та скоригувати підготовку студентів до семінарських занять, контрольної роботи та іспиту з предмету “Історія соціальної роботи”, роботу з написання рефератів, сприяти якнайефективнішому засвоєнню